

Háaleitisskóli

Jafnréttisáætlun

2015 – 2016

Ábyrgð - Samvinna - Tillitssemi

Inngangur

Jafnréttisáætlunin nær til kynjajafnréttis meðal starfsfólks og nemenda Háaleitisskóla. Hún er byggð á ákvæði í lögum um jafna stöðu og jafnan rétt kvenna og karla, 10/2008, sem tóku gildi þann 18. mars 2008. Hún tekur einnig mið af jafnréttisáætlun Reykjanesbæjar. Markmið áætlunarinnar er að gæta jafnréttis á milli kynja í öllu skólastarfi.

Almennt

Einkunnarorð Háaleitisskóla eru **menntun og mannrækt** og eru þau í hávegum höfð í öllu skólastarfi skólans bæði hjá nemendum og starfsfólki. Konur og karlar eiga að hafa sömu kjör og réttindi en samkvæmt jafnræðisreglu stjórnarskrárinnar eiga allir að vera jafnir fyrir lögum og njóta sömu mannréttinda. Skólinn hefur sett sér móttökuáætlanir fyrir nýbúa og nýnema, eineltisáætlanir sem taka á eineltismálum og öðrum ofbeldismálum innan skólans og jafnréttisáætlun sem er verkfæri skólans við að gæta jafnréttis. Skólinn leggur mikla áherslu á einstaklingsmiðað nám til að koma á mótis við þarfir hvers og eins ásamt því að leggja áherslu á jafnréttisfræðslu á öllum skólastigum. Lögð er áhersla á að gera skólann aðgengilegan fyrir nemendur með sérþarfir svo sem með tilliti til fötlunar og hegðunar. Í Háaleitisskóla er unnið eftir uppeldisaðferðinni heildstæður stuðningur við jákvæða hegðun (PBS) sem samræmir væntingar til nemenda og starfsfólks. Einkunnarorð PBS eru **ábyrgð - samvinna - tillitssemi**. Menntun og mannrækt er grunnur að öllu skólastarfi skólans fyrir starfsfólk og nemendur, þar sem allir njóta mannréttinda óháð uppruna, þjóðerni, litarhætti, trúarbrögðum, stjórnámálaskoðunum, kynferði, kynhneigð, aldurs, efnahags, ætternis, fötlunar og/eða annarrar stöðu.

Stjórnendur

Skólastjórnendur bera ábyrgð á jafnréttismálum skólans. Þeir gera jafnréttisáætlun, skipa í jafnréttisteymi og sjá um framkvæmd, eftirfylgni og endurskoðun jafnréttisáætlunar.

Jafnréttisteymi

Í jafnréttisteymi Háaleitisskóla skólaárið 2015 – 2016 eru:

Jóhanna Sævarsdóttir, Hjördís Jónsdóttir, Sigfríður Sigurðardóttir, Trausti Björgvinsson og Margrét Inga Karlsdóttir.

Hlutverk teymisins er:

- að fylgja eftir að unnið sé samkvæmt jafnréttisáætlun skólans.
- endurskoða jafnréttisáætlun skólans árlega og gera viðeigandi breytingar.
- taka saman gögn sem unnið er að samkvæmt áætluninni. Umbætur gerðar ef þess er þörf.
- fylgjast með breytingum sem verða á lögum og reglugerðum um jafnréttismál.

Starfsfólk

Laus störf, starfsþjálfun, endurmenntun og símenntun

Þegar störf eru auglýst skal hugað að því að bæði kyn geti sótt um þau, að bæði kyn séu hvött til þess að sækja um og að farið sé í einu og öllu eftir jafnréttislögum varðandi ráðningar í störf. Í Háaleitisskóla er meirihluti starfsfólks konur og reynt verður að jafna þennan kynjamun við nýráðningar starfsfólks ef mögulegt er. Í skólastarfinu skal þess gætt að allt starfsfólk fái notið starfsþjálfunar, endurmenntunar og símenntunar óháð kyni. Stjórnendur munu leitast við að hvetja starfsfólk, óháð kyni, til þess að efla hæfni sína með starfsþjálfun, endurmenntun og símenntun.

Laun

Konur og karlar eiga að fá sömu laun fyrir sömu vinnu. Ef kynbundinn launamunur kemur í ljós við endurskoðun jafnréttisáætlunar Reykjanesbæjar eða jafnréttisáætlunar Háaleitisskóla, skal jafna hann hið fyrsta.

Samræming fjölskyldu og atvinnulífs

Þess skal gætt að komið sé til móts við óskir og þarfir starfsmanna varðandi sveigjanleika svo að starfsfólk geti sinnt skyldum sínum í starfi og einkalífi. Mjög mikilvægt er að gott jafnvægi sé á milli fjölskyldulífs og vinnustaðar starfsfólks, það eykur starfsánægju og vellíðan og kemur í veg fyrir kulnun í starfi.

Kynbundin áreitni og kynferðisleg áreitni

Kynbundin áreitni og kynferðisleg áreitni er ekki liðin. Samkvæmt 2. gr. jafnréttislaga 10/2008 um jafna stöðu og jafnan rétt kvenna og karla er:

Kynbundin áreitni: Hvers kyns ósanngjörn og/eða móðgandi hegðun, sem tengist kyni þess sem fyrir henni verður, er í óþökk og hefur áhrif á sjálfsvirðingu þess sem fyrir henni verður og er haldið áfram þrátt fyrir að gefið sé skýrt í skyn að hegðunin sé óvelkomin. Áreitnin getur verið líkamleg, orðbundin eða táknræn. Eitt tilvik getur talist kynbundin áreitni ef það er alvarlegt.

Kynferðisleg áreitni: Hvers kyns ósanngjörn og/eða móðgandi kynferðisleg hegðun sem er í óþökk og hefur áhrif á sjálfsvirðingu þess sem fyrir henni verður og er haldið áfram þrátt fyrir að gefið sé skýrt í skyn að hegðunin sé óvelkomin. Áreitnin getur verið líkamleg, orðbundin eða táknræn. Eitt tilvik getur talist kynferðisleg áreitni ef það er alvarlegt.

Kynbundið ofbeldi: Ofbeldi á grundvelli kynferðis sem leiðir til, eða gæti leitt til, líkamlegs, kynferðislegs eða sálræns skaða eða þjáninga þolanda, einnig hótun um slíkt, þvingun eða handahófskennda sviptingu frelsis, bæði í einkalífi og á opinberum vettvangi.

Allt starfsfólk er upplýst um rétt sinn, ábyrgð og leiðir ef upp kemur kynbundin áreitni, kynferðisleg áreitni eða kynbundið ofbeldi á vinnustaðnum.

Kynjasambætting

Horfa á til þeirra þátta sem geta snert kynin á ólíkan hátt. Meta skal hvaða afleiðingar stefnumótun eða ákvarðanatataka getur haft á hvort kyn og bregðast við ef sýnt þykir að

verulega muni halla á annað kynið. Mikilvægt er að alltaf sé gengið úr skugga um hvort verið sé að nýta hæfileika og menntun beggja kynja þegar verið er að móta stefnu og taka ákvarðanir.

Telji starfsmaður á sér brotið samkvæmt áætlun þessari og lausn finnst ekki innan skólans getur viðkomandi leitað til starfsþróunarstjóra Reykjanesbæjar.

Nemendur

Kynbundin mismunur er ekki liðin. Lög um jafna stöðu og jafnan rétt kvenna og karla verða höfð að leiðarljósi í skólastarfinu og leitast verður við að mæta þörfum stúlkna og drengja.

Í 23. gr. laga 10/2008 um jafna stöðu og jafnan rétt kvenna og karla segir:

Kynjasambættingar skal gætt við alla stefnumótun og áætlanagerð þar á meðal í íþrótt- og tólmstundastarfi. Á öllum skólastigum skulu nemendur hljóta fræðslu um jafnréttismál þar sem m.a. skal lögð áhersla á að búa bæði kynin undir jafna þátttöku í samfélaginu, svo sem í fjölskyldu- og atvinnulífi. Kennslu- og námsgögn skulu þannig úr garði gerð að kynjum sé ekki mismunað. Í náms- og starfsfræðslu og við ráðgjöf í skólum skulu piltar og stúlkur óháð kyni hljóta fræðslu og ráðgjöf í tengslum við sömu störf. Efla skal rannsóknir á stöðu kynjanna í íslensku samfélagi, jafnt fræðilegar grunnrannsóknir sem hagnýtar rannsóknir, og miðla niðurstöðum þeirra markvisst innan skólastarfsins og til fjölmiðla.

Menntun og skólastarf

Unnið verður samkvæmt markmiðum Aðalnámskrá grunnskóla um jafnréttismál og einn af sex grunnþáttum menntunar, **jafnrétti**, hafður í öndvegi í skólastarfinu. Í Aðalnámskrá grunnskóla segir

Hugmyndirnar að baki grunnþáttunum eiga að endurspeglast í starfsháttum skóla, samskiptum og skólabrag. Þeir skulu vera sýnilegir í skólastarfinu öllu og koma fram í inntaki námsgreina og námssviða, bæði hvað varðar þá þekkingu og leikni sem börn og ungmenni skulu afla sér (Aðalnámskrá grunnskóla, bls. 17).

Í skólanum fer reglulega fram innra mat á skólastarfinu. Matið fer fram með starfsmannasamtölum, könnunum bæði meðal starfsmanna og nemenda, foreldrakönnunum og fleiru. Með þessum könnunum gefst gott tækifæri til að meta stöðu jafnréttismála í skólanum. Mikilvægt er að nemendur og starfsfólk hafi jafnan rétt til að hafa áhrif á skólastarfið og er leitast við af fremsta megni að tryggja það.

Námsgögn

Kennsla og námsgögn skulu þannig úr garði gerð að kynjum sé ekki mismunað. Þess er gætt að nota ekki námsefni sem ýtir yndir kynjamismunun eða stöðlun kynhlutverka og þess gætt við innkaup á námsefni. Námsgagnastofnun hefur útbúið gátlista, þar sem m.a. er horft til kynjasjónarmiða, sem öllum höfundum og öðrum sem vinna fyrir stofnunina er gert að hafa að leiðarljósi.

Náms og starfsfræðsla

Nemendur hljóta náms og starfsfræðslu frá fólki á vinnumarkaðinum og þess er gætt að þar á meðal sé fólk sem farið hefur óhefðbundnar leiðir í námi og starfi. Nemendur fá starfsgreinakynningu og kynningu á möguleikum og námsleiðum sem standa þeim til boða að grunnskólanámi loknu. Nemendur eru hvattir til þess að kynna sér fjölbreytt störf og þess sérstaklega gætt að benda þeim ekki á starfsgreinar sem hefðbundnar kvenna eða karla-starfsgreinar. Leitast verður við að fá fulltrúa frá Jafnréttisstofu til að kynna jafnréttislög, starfsemi stofnunarinnar og jafnrétti með tilliti til launa í almennum skilningi.

Kynferðisleg áreitni og kynbundin áreitni

Nemendur fá fræðslu um kynferðislega áreitni og kynferðislegt ofbeldi. Nemendum verði alltaf ljóst hvert þeir geti leitað eftir aðstoð komi slík mál upp hvort sem er af hálfu annarra nemenda eða starfsfólks. Fræðsla til nemenda um kynþroska, kynlíf og siðferði í samskiptum kynjanna verði samkvæmt Aðalnámskrá grunnskóla og skólanámskrá Háaleitisskóla. Á hverju hausti verður farið yfir það með starfsfólki skólans hvað getur falist í kynbundnu áreiti í samskiptum nemenda og starfsmanna. Nemendum verði kynnt hvert þeir geti leitað.

Samskipti við foreldra/forráðamenn

Starfsfólk skólans þarf að vera meðvitað í samskiptum við foreldra/forráðamenn og gæta þess að útiloka ekki annað foreldri/forráðamann á grundvelli kyns. Mikilvægt er að litið sé á feður og mæður sem jafngild í foreldrasamstarfi.

Endurskoðun

Stefnt er að því að hefja markvissa vinnu við endurskoðun jafnréttisáætlunarinnar við lok núverandi skólaárs og upphaf þess næsta. Aðgerðaáætlun fyrir skólaárið 2014 – 2015 hefur verið gerð og jafnréttisaðgerðaáætlun bætist við fjölbreytt starf skólans.

Jafnréttisáætlun Háaleitisskóla byggir á :

- Lögum um grunnskóla nr. 91/2008
- Lögum um jafna stöðu og jafnan rétt kvenna og karla nr. 96/2008
- Aðalnámskrá grunnskóla, 2011
- Ritroð um grunnþætti menntunar, Jafnrétti, 2013
- Skólanámskrá Háaleitisskóla
- Framtíðarsýn Reykjanesbæjar í skólamálum, 2001

<http://www.reykjanesbaer.is/thjonusta/menntun-ogfraedsla/grunnskolar/skolastefna/>

- Jafnréttisáætlun Reykjanesbæjar 2000-2015

<http://www.reykjanesbaer.is/stjornkerfi/starfsmannahandbok/jafnrettismal/>

- Starfsmannahandbók Reykjanesbæjar undir hagnýtar upplýsingar þar sem er að finna:

<http://www.reykjanesbaer.is/stjornkerfi/starfsmannahandbok/hagnytarupplýsingar/>

-Áætlun gegn einelti, kynbundinni og kynferðislegri áreitni

-Leiðbeinandi gátlisti vegna tilkynningar um einelti eða áreitni

-Einelti og kynferðislegt áreitni á vinnustöðum- forvarnir og viðbrögð

-Tilkynning um einelti, kynbundna eða kynferðislega áreitni.

- Í starfsmannahandbók Reykjanesbæjar um áreitni og einelti

<http://www.reykjanesbaer.is/stjornkerfi/starfsmannahandbok/vellidan/areitniog-einelti/>

- Útg. Jafnréttisstofu, leiðbeiningar við gerð jafnréttisáætlunar, sjá www.jafnretti.is